

Innkalling til styremøte 23.06. 2016 i Øvre Pasvik nasjonalparkstyre /Báhčaveaji álbmotmeahccestivra

Sted: NIBIO Svanhovd/Øvre Pasvik nasjonalparksenter, Svanvik
Tidspunkt: Torsdag 23. juni kl 10.00. Lunsj kl 11.00.

SAKSLISTE:

- **Sak 14/2016 Åpning av møte, registrering og godkjenning.**
- **Sak 15/2016 Orienteringssaker**
- **Sak 13/2016 Norsk Institutt For Naturforskning (NINA) søker tillatelse til å lande med helikopter og fangst/merking av rovfugler**
- **Sak 16/2016 Søknad om oppsett av viltkamera i Øvre Pasvik nasjonalpark; Lars Engerengen**
- **Sak 17/2016 Søknad om organisert ferdsel, Øvre Pasvik camping tilbyr guidet fottur til Nellim.**

Sak 14/2016 Åpning av møte, registrering og godkjenning.

- a) Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet
- b) Valg av underskriver av protokoll
- c) Godkjenning av innkalling og saksliste
- d) Godkjenning av protokoll fra styremøte 04.05.16

Sak 15/2016 Orienteringssaker

- a. Styrebefaring Reisa nasjonalpark; Informasjonspunkt [Ovi Raishiin/Saraelv](#)
- b. Nasjonalparkstyret i Dividalen ønsker å besøke Øvre Pasvik nasjonalparkstyre, uke 34 eller uke 35.
- c. Referat møte i Vegrådet for skogsbilvegene i Pasvik 19.05.2016, vedlagt.
- d. Status prosjekter 2016; nye gapahuker, konttori mv
- e. Status Gjøkhotellet
- f. Markdag 20.08.16 Svanhovd, foredrag om lokal forvaltning i Øvre Pasvik
- g. Sykling og organisert ridning i verneområder, brev fra Miljødirektoratet datert 06.06.2016, vedlagt.
- h. Eventuelt

Sak 13/2016 (saksnr. fra forrige møte) **Norsk Institutt For Naturforskning søker tillatelse til å lande med helikopter og fangst/merking av rovfugler**

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har siden 2001 drevet et forskningsprosjekt på kongeørn i Finnmark. Bakgrunnen for prosjektet er konflikten mellom kongeørn og reindrift.

Per i dag er det over 50 lokaliteter med kongeørn som følges opp gjennom hekkesesongen. Blant annet registreres hekkesuksess og fødevalg hos de ulike parene. For noen av parene kan hekkesuksessen registreres fra luften, men for en del par må man lande med helikopter for å foreta merking av unger og innsamling av fjær- og blodprøver. Det er en tidkrevende jobb å besøke alle lokalitetene og siden 2004 har helikopter blitt benyttet til transport. I tillegg ønsker NINA i år tillatelse til å ringmerke reiringer av kongeørn og jaktfalk også i verneområdene dersom det skulle bli aktuelt. En siste art som det forskes på samtidig er fiskeørn, hvor NINA ønsker å samle inn mytefjær fra hekkelokaliteter.

NINA ønsker i denne forbindelse å få tillatelse til å lande med helikopter i 15 verneområder i Finnmark, herunder Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde, innenfor perioden 20. juni - 20. juli 2016. Omfanget av flyvningen er begrenset til 5-6 dager på rovfugler og er planlagt å bli gjennomført dagene 30. juni- 5. juli 2016, litt avhengig av værforhold. Antall landinger til sammen vil kunne bli mellom 30-40 for hele denne feltperioden. Pasvik er planlagt besøkt i forbindelse med en to dagers helikopterrunde ned Tanadalen, via Nesseby (sør for Varangerfjorden) til Kirkenes og opp i Pasvikdalen. I telefonsamtale med prosjektleder har forvalter fått korrigert aktuelle dager for helikopterbruk i Øvre Pasvik til 2-3 dager i uke 27, i perioden 7.-9. juli. Representanter fra Statens Naturoppsyn (SNO) blir invitert til å delta denne flyvningen.

Det opplyses også i søknaden at prosjektet har søkt alle nødvendige tillatelser for ringmerking, fangst og eventuell montering av satellittsendere, fra Miljødirektoratet og Forsøksdyrutvalget.

Verneforskrift

Verneformålet i Øvre Pasvik nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende barskogområde som i det vesentlige urørt i forhold til tekniske inngrep, ta vare på et skogøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen samt ta vare på landskapsformer, særpregede geologiske forekomster og kulturminner. Verneformålet med Øvre Pasvik landskapsvernområde er å ta vare på et særpregede natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen og ta vare på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster.

For begge verneområdene heter det at ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, og området skal

kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse. I tillegg heter det for nasjonalparken at området skal kunne brukes til utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Etter verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark § 3, punkt 6.1 er motorferdsel forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter. Med noen unntak blant annet i forhold til reindrift, forsvaret og oppsyn. I landskapsvernområdet gjelder motorferdsellovens bestemmelser, dvs verneforskriften har ingen ytterligere bestemmelser her. I verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark § 3, pkt 3.1 Vern av dyrelivet heter det at dyrelivet, herunder hi, reir, hekke- og yngleplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. I landskapsvernområdet er det i verneforskriften ingen tilsvarende bestemmelser knyttet til dyrelivet. Søknaden vurderes derfor videre i forhold til eventuell dispensasjon i Øvre Pasvik nasjonalpark.

Verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark åpner i utgangspunktet ikke for at nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til de omsøkte tiltakene. Saken må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ. For å gi en eventuell dispensasjon fra verneforskriften etter denne bestemmelsen, kan omsøkte tiltak verken påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot verneformål.

Kunnskap om effekten på fuglelivet som følge av lavtflyvning er hentet fra NOU 2001:15 «Forsvarets områder for lavtflyvning» og NINA rapport 187 «Effekter av motorferdsel i utmark på natur, folk og samfunn». I og med at formålet med flyvningene er forskning på rovfugl ligger det i sakens natur at flyvningen vil skje i områder hvor trua og sårbare arter hekker. NINA har meget god kompetanse når det gjelder forskning på rovfugl og krav til hensynsfull ferdsel (både motorisert og ikke-motorisert) i tilknytning til hekkende rovfugler. Vi anser kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 til å være tilstrekkelig. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt, jf. naturmangfoldloven § 9.

Lavtflyvning og landing med helikopter medfører mye støy og forstyrrelse for dyre- og fuglelivet. Perioden det søkes for er relativt tidlig på sommeren, det vil si i hekke- og yngletiden når viltet er spesielt sårbart.

Støyen medfører en forstyrrelse for utøvere av friluftsliv som oppsøker verneområdene for å oppleve ro og stillhet. Helikopterflyging vurderes ikke å forstyrre tamrein siden Øvre Pasvik er vinterbeiteområder.

I tillegg vil fangst, prøvetaking og merking av fugler medføre forstyrrelse og stress for de individene som blir utsatt for dette.

Vurdering

Forstyrrelsen fra tiltaket regnes for å være en relativt kortvarig og forbigående forstyrrelse som ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

I vurderingen av søknaden skal prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 vektlegges;

- kunnskapsgrunnlaget (§ 8)
- føre-var-prinsippet (§ 9)
- økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)
- kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11)
- miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)

Bruk av helikopter vil ikke medføre skade på terreng eller vegetasjon og ansees derfor som en mer miljøforsvarlig teknikk enn for eksempel motorkjøretøy på barmark, jamfør naturmangfoldloven § 12. Den samlede belastning, jamfør naturmangfoldloven § 10, vurderes som liten da det er lite annen aktivitet i områdene på denne tiden. Forvalter anser det heller ikke som sannsynlig at mange andre søker om dispensasjon på tilsvarende grunnlag med rutinerte forskere som har lang erfaring i håndtering av ville fugler. Tiltaket vurderes derfor til ikke å være i strid med verneformålet. Prosjektet har søkt om nødvendige tillatelser til merking og fangst hos Miljødirektoratet og Forsøksdyrutvalget.

Naturmangfoldloven § 11 vurderes til ikke å være relevant for saken da tiltaket ikke vil medføre nevneverdig skade på verneverdiene.

Naturmangfoldloven § 48 er imidlertid en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret skjønsmessig vurdering av om det skal gis dispensasjon når vilkårene er oppfylt. Her vil omfang, miljøvirkningen og nødvendigheten av tiltaket ha betydning.

I rundskrivet "Forvaltning av verneforskrifter" skriver Miljødirektoratet at ved vurdering av om en dispensasjon skal gis, må nytten av et forskningsprosjekt vurderes opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper som forskningen medfører. Videre skriver direktoratet at det vitenskapelige motivet bak vernet vil kunne begrunne en mer liberal dispensasjonspraksis når det ikke er tale om etablering av faste anlegg eller terrenginngrep i verneområdene.

Forskningsprosjekt vurderes til å ha stor nytteverdi både for forvaltningen av verneområdet og generell forvaltning av rovfugl.

Forvalter anser det ikke som sannsynlig at mange andre søker om dispensasjon på tilsvarende grunnlag som NINA.

Helikopterflygingen og landingene vil som allerede nevnt medføre noe forstyrrelse av dyrelivet, men vurdert opp i mot nytteverdien vil påvirkningen som flyvningene kan påføre verneverdiene være liten i forhold til nytten av prosjektet. Forvalter vurderer det som viktig at verneområdene teller med når både status og ny kunnskap skal samles for rovfugl i Finnmark.

Forslag til vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 første ledd første alternativ, gis Norsk institutt for naturforskning (NINA) dispensasjon fra verneforskriftene for Øvre Pasvik nasjonalpark til å ferdes med helikopter under 300 meters høyde og å lande med helikopter i Øvre Pasvik nasjonalpark i forbindelse med forskningsprosjekter på rovfugl i Finnmark. Det gis også tillatelse til fangst og merking av fuglene mv. som beskrevet i søknaden.

Vilkår for tillatelsen:

1. Tillatelsen for bruk av helikopter gjelder 3 dager i uke 27 i 2016.
2. Ferdsel og aktivitet skal være på et minimum innen nasjonalparken.
Rovfuglene og annet dyreliv skal påføres minst mulig forstyrrelse og stress.
3. NINA skal rapportere sin aktivitet og observasjoner i nasjonalparken tilbake til nasjonalparkstyret innen 1. oktober 2016, og rovfugllokalteter i Øvre Pasvik skal NINA legge inn i artsdatabanken.

4. Denne tillatelsen må medbringes i felt og fremvises ved kontroll.
5. Dispensasjonen forutsetter at søker har nødvendige tillatelser fra motorferdselmyndighet, Miljødirektoratet og Forsøksdyrutvalget.
5. Ved brudd på vilkårene trekkes tillatelsen automatisk tilbake.

Sak 16/2016 Søknad om oppsett av viltkamera i Øvre Pasvik nasjonalpark; Lars Engerengen

I brev datert 30.05.2016 søker Lars Engerengen om å bruke viltkamera i Øvre Pasvik nasjonalpark.

Tidligere har Engerengen spurt forvalter om regelverket ved bruk av viltkamera per e-post. Han oppgir formålet som kommersielt salg av postkort og foto av vilt gjennom eget firma med hjemmeside: www.stormposten.com.

Aktuelt område oppgir søker til å være ved Sortbrysttjern i Øvre Pasvik nasjonalpark og videre utenfor nasjonalparken langs Ellenelv -vassdraget mot Vaggetem. Engerengen oppgir også lokaliteter i Pasvik naturreservat, her har forvalter henvist han til Fylkesmannen som forvaltningsmyndighet.

Kameraet skal festes med festebånd på trær som ikke skader treet. Det planlegges ikke bruk av åte. Søker ønsker lokalisering langs vann og kameraet skal ikke rettes mot hus, installasjoner eller landegrense. Kameraet vil bli merket med navn og kontaktinformasjon til søker. Aktuelt tidsrom er ca. 20 juni til 20. august i 2016. Til høsten er det aktuelt å sette ut kameraet som kan stå vinteren over.

Forvalter har etterspurt utfyllende informasjon med bl.a. begrunnelse om behovet for plassering innen nasjonalparken. Per e-post datert 08.06.2016 svarer Engerengen:

«Takk for mail. Ser at kartet du har vedlagt har andre parkgrenser enn det jeg sitter med. Siden jeg i første omgang ønsker å teste ut bruk av viltkamera, så vil jeg da velge et område utenfor parken. Forstår jeg det da sånn at dersom jeg velger et område langs veien/elva nord/øst for Sortbrysttjern, så er det ikke nødvendig å innhente tillatelse (utenfor parkgrensen)?

Dersom testingen i sommer viser seg vellykket vil jeg som tidligere nevnt kjøpe en mer avansert modell, og utstasjonere til høsten for fotografering gjennom vinteren. Da kan det bli aktuelt med plassering i området Sortbrysttjern/Ellenvann. Ber derfor om at dette behandles.»

Verneforskrift

Verneformålet i Øvre Pasvik nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende barskogområde som i det vesentlige urørt i forhold til tekniske inngrep, ta vare på et skogøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen samt ta vare på landskapsformer, særpregede geologiske forekomster og kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. I tillegg heter det for nasjonalparken at området skal kunne brukes til utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I verneforskriftens §3 Vernebestemmelser, pkt 1.1. Vern mot inngrep i landskapet heter det at området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder bl.a. oppføring av varige og midlertidige innretninger. Forvalter anser plassering viltkamera som en midlertidig innretning. Søknaden må derfor vurderes som en dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48.

Verneformålet i Øvre Pasvik nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende barskogområde som i det vesentlige urørt i forhold til tekniske inngrep, ta vare på et skogøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen samt ta vare på landskapsformer, særpregede geologiske forekomster og kulturminner. Verneformålet med Øvre Pasvik landskapsvernområde er å ta vare på et særpregede natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen og ta vare på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster.

For begge verneområdene heter det at ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, og området skal kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse. I tillegg heter det for nasjonalparken at området skal kunne brukes til utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I vurderingen av søknaden skal prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 vektlegges.

- kunnskapsgrunnlaget (§ 8)
- føre-var-prinsippet (§ 9)
- økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)
- kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11)
- miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)

For å gi en eventuell dispensasjon fra verneforskriften etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ, kan tiltaket verken påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot verneformål. Naturmangfoldloven § 48 er en kanbestemmelse. Når vilkårene er oppfylt foretas en konkret skjønnsmessig vurdering av om det skal gis dispensasjon. Her vil omfang, miljøvirkningen og nødvendigheten av tiltaket ha betydning.

Vurdering

Bruk av viltkamera er ikke drøftet i gjeldende forvaltningsplan. Forvalter ser ikke at søker har gitt noe særskilt behov for viltkamera inne i nasjonalparken, i forhold til bruk utenfor verneområdet. En dispensasjon vil skape presedens for tilsvarende søknader og vil kunne være til ulempe og sjenanse for besøkende som ønsker å utøve enkelt friluftsliv i et uberørt naturområde. Konkret i denne saken er det ønske om viltkamera ned mot Sortbrysttjern-Ellenvann i nasjonalparken hvor det er tilrettelagt med natur- og kultursti som innfallsport for besøkende, og vannene er svært populært for padlere og vinterstid er trase for skiløpere merket langs og over Sortbrysttjern.

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik ønsker på generell basis ikke å åpne for privat og/eller kommersiell bruk av viltkamera i nasjonalparken. Styret vurderer at slik aktivitet vil være i strid med verneformål knyttet til områdets opplevelsesverdi. Nasjonalparkstyret mener forøvrig at søkers behov like gjerne kan dekkes utenom nasjonalparken. Styret avslår derfor søknaden om utplassering av viltkamera i Øvre Pasvik nasjonalpark.

Sak 17/2016 Søknad om organisert ferdsel, Øvre Pasvik camping tilbyr guidet fottur til Nellim.

Øvre Pasvik camping averterte i fjor høst en guidet vandretur gjennom Øvre Pasvik nasjonalpark til Nellim i Finland, via merkede turstier i nasjonalparken. På grunn av liten påmelding ble turen utsatt til 24.06.16. Imidlertid er det også nå for liten interesse til å realisere turen, slik at turen er utsatt til sensommer/tidlig høst 2016. Organisert ferdsel slik som dette skal ha styrets tillatelse, jfr verneforskriftens §3, pkt 5.2 om organisert bruk, og forvaltningsplanens bestemmelser.

Forslag til vedtak

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre er positiv til at reiselivet tilbyr organiserte vandreturer via turstiene i Øvre Pasvik nasjonalpark til Finland. Styret delegerer til forvalter iht. vedtektenes punkt 6.2, å behandle søknad fra Øvre Pasvik camping om organisert ferdsel i Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde, ut 2016.